

A többnejűség megértése

Többnejűség

„Az utolsó napi szentek hisznek abban, hogy az egy férfi és egy nő közötti házasság az Úrnak a házasságra vonatkozó általános törvénye. A bibliai időkben voltak, akiknek az Úr megparancsolta a többnejűség – az egy férfi és egynél több nő közötti házasság – gyakorlását. Az 1840-es évek elején az Úr kinyilatkoztatás által parancsot adott Joseph Smithnek arra, hogy vezesse be a többnejűség gyakorlatát az egyház tagjai között. Az egyház elnökének irányítása alatt az utolsó napi szentek egy része bő fél évszázadig gyakorolta a többnejűséget” (“Plural Marriage in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” [Többnejűség Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyházában] Gospel Topics [Evangéliumi témák], [lds.org/topics](https://www.lds.org/topics)).

Nehéz parancsolat

Eliza R. Snow (1804–1887), a Segítőegylet második általános elnöke Joseph Smith prófétához lett pecsételve. A következő élményét jegyezte fel azzal kapcsolatban, amikor Joseph próféta a többnejűség tantételét tanította a fivérének, Lorenzo Snow-nak.

„Joseph Próféta kitérte a szívét [Lorenzo Snow-nak], és leírta, milyen keserves lelki próbát jelentett számára idegenkedő érzéseinek legyőzése, melyek az oktatás és a társadalmi szokás erejének természetes következményei, a többnejűség bevezetésével kapcsolatban. Ismerte Isten hangját – tudta, hogy a Mindenható parancsolata az volt számára, hogy folytassa –, hogy példát mutasson, és bevezesse a celesztális többnejűséget. Tudta, hogy nem csupán a saját előítéleteivel és elfogultságával kell megküzdenie, hanem az egész keresztény világgal; ám Isten, aki mindenképp fölötte áll, parancsolatot adott, és Őneki engedelmességre kellett. A Próféta mégis újra és újra habozott és késlekedett, míg Isten egy angyala elő nem állt kihúzott karddal, és azt nem mondta neki, hogy ha nem lép tovább és vezeti be a többnejűséget, akkor a papsága elvétetik tőle, neki pedig el kell vesznie! Ezt a bizonyosságát nem csupán a fivérémmel osztotta meg, hanem másokkal is. Olyan bizonyosság ez, amelyet nem lehet megtagadni” (*Biography and Family Record of Lorenzo Snow* [1884], 69–70).

A hit próbája

Sokan áldattak meg a tantétel igaz voltáról tanúskodó lelki megerősítéssel azok közül, akik küszködtek a többnejűség tantételével.

„Helen Mar Kimball szerint Joseph Smith kijelentette, hogy »a tantétel gyakorlása lesz a legnehezebb megpróbáltatás, mely valaha is próbára fogja tenni a szentek hitét«. Bár ez volt életem egyik »legkomolyabb« próbatétele, bizonyosságot tett arról, hogy ugyanakkor »a legnagyobb áldások egyike volt«. [...]

Lucy Walker visszaemlékezett rá, milyen belső vívódást váltott ki benne az, amikor Joseph Smith felkérte, hogy legyen a felesége. »Lelkem minden érzése lázadt ellene« – írta. Azonban számos álmatlan, térdeim imában töltött éjszaka után megkönnyebbült, mert a szobáját »szent hatás« töltötte be, »ragyogó napsütéshez« hasonló. Azt mondta: »Lelkemet addig nem ismert nyugodt, édes békesség töltötte be«, és »egész lényemet páratlan boldogság ragadta magával«” (“Plural Marriage in Kirtland and Nauvoo,” [Többnejű házasság Kirtlandben és Nauvoóban] Gospel Topics [Evangéliumi témák], [lds.org/topics](https://www.lds.org/topics)).

Joseph Smith és a többnejűség

Joseph Smithhez sok nőt pecsételtek, de a pontos számot nem tudjuk.

„A többnejű házasság gyakorlásának időszakában az utolsó napi szentek különbséget tettek az időre és az örökkévalóságra, valamint a csak az örökkévalóságra szóló pecsételések között. Az időre és az örökkévalóságra szóló pecsételések ezen életre vonatkozóan is tartalmaztak kötelezettségeket és kapcsolatokat, általában a nemi kapcsolat lehetőségét is beleértve ebbe. A csak az örökkévalóságra szóló pecsételések által létrejövő kapcsolatok kizárólag a következő életre vonatkoztak.

A Joseph Smithhez pecsételt nők között voltak, akik később arról tanúskodtak, hogy házasságuk az időre és az örökkévalóságra szól, mások viszont jelezték, hogy kapcsolatuk kizárólag az örökkévalóságra vonatkozott.

A Joseph Smithhez pecsételt életkora legtöbb esetben 20 és 40 év közötti volt a pecsételés időpontjában. A legidősebb, Fanny Young, 56 éves volt, a legfiatalabb pedig, Helen Mark Kimball, ...több hónappal a 15. születésnapja előtt lett Josephhez pecsételve. Mai normák szerint nem helyénvaló az ilyen korai házasság, azonban abban a korban ez törvényes volt, és voltak olyan nők, akik a tizenéves koruk közepén házasodtak. Helen Mar Kimball azt mondta pecsételéséről Josephhez, hogy »csak az örökkévalóságra szól«, vagyis a kapcsolat nem foglalt magában nemi kapcsolatot. [...]

Joseph Smithhez több olyan nőt is hozzápecsételtek, akik már házasok voltak. Sem ezek a nők, sem Joseph nem árult el sokat ezekről a pecsételésekről, azonban a nők közül többen is azt mondták, hogy ezek csak az örökkévalóságra szóltak, mások viszont nem hagytak hátra feljegyzéseket, tehát nem tudjuk, hogy a pecsételés az időre és az örökkévalóságra, avagy csak az örökkévalóságra vonatkozott.

Ennek a gyakorlatnak több lehetséges magyarázata is van. Ezek a pecsételések lehetőséget adhattak örök kötelék kialakítására Joseph családja és más családok között az egyházban. A kötelékek függőlegesen, szülő és gyermek között,

valamint vízszintesen, egyik és másik család között is húzódtak. Ma az ilyen örök kötelékek olyan személyek templomi házassága révén jönnek létre, akik ahhoz a családhoz is hozzá vannak pecsételve, melybe beleszülettek, és ez köti egymáshoz a családokat” (“Plural Marriage in Kirtland and Nauvoo,” [Többnejű házasság Kirtlandben és Nauvooban] Gospel Topics [Evangéliumi témák], lds.org/topics).

A Próféta halála után még sok olyan nőt pecsételtek hozzá, akiknek a halandóságban nem volt kapcsolatuk vele.

Ellenállás a többnejűség vonatkozásában

Az Egyesült Államokban sok vallási és politikai vezető ellenezte a többnejű házassági rendszert, melyet erkölcsstelennek és civilizálatlannak tartottak. Az utolsó napi szenteket közbeszédben, könyvekben, magazinokban és újságokban is gúnyolták. Az Egyesült Államok Kongresszusa olyan törvényeket hozott, melyek korlátozták az egyháztagok szabadságát és gazdasági szempontból ártottak az egyháznak azzal, hogy határt szabtak az egyház által birtokolható javaknak. „Ezek a törvények végül is arra indították a [hatóságokat], hogy fogják el és börtönözzék be azokat a férfiakat, akiknek egynél több feleségük van, hogy tagadják meg tőlük a szavazás jogát, a magánélet jogát az otthonaikban és minden egyéb polgári szabadság[jogot]” (*Örökségünk: Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza rövid története* [1996]. 97.). 1890-re hithű utolsó napi szentek százai kerültek börtönbe, míg mások rejtőzködtek, hogy ne fogják el és ne börtönözzék be őket. Ilyen körülmények között sok családot sújtott stressz, bánat, szegénység és éhség.

Bár a világ gúnyolta őket a többnejűség gyakorlásáért, sok hithű utolsó napi szent védte ezt a gyakorlatot és tett bizonyosságot arról, hogy ez Istentől eredő, Joseph Smith prófeta által kapott kinyilatkoztatás.

E nehéz körülmények következtében Wilford Woodruff elnök imádságos lélekkel az Úr útmutatását kérte a többnejűség gyakorlatával kapcsolatban. 1889-ben Woodruff elnök azt az utasítást adta az egyházi vezetőknek, hogy többé ne tanítsák a többnejűség tantételét. 1890-re már csak nagyon kevés többnejű házasságot kötöttek, és ezekre is Woodruff elnök tanácsa ellenére került sor. Voltak azonban, akik olyan híreket terjesztettek, melyek szerint az egyház még mindig pártolja a többnejűség gyakorlását. Ezek a hírek további ellenállást szültek az egyház vonatkozásában. 1890 szeptemberében Woodruff elnök egy manifesztumot adott ki, mely most a Tan és a szövetségeiben az 1. hivatalos nyilatkozatként ismert.

A második manifesztum

„A manifesztum [az 1. hivatalos nyilatkozat] kijelentette, hogy [Wilford] Woodruffnak szándékában áll alávetni magát az Amerikai Egyesült Államok törvényeinek. Más országok törvényeiről nem ejtett szót. Mexikóban és Kanadában az egyház vezetői az ottani kolóniák létesítése óta végeztek többnejű házasságkötéseket, és ezek csendben folytatódtak is 1890 októbere után. [...] Rendkívüli körülmények hatására az Amerikai Egyesült Államok területén is sor került 1890 és 1904 között néhány többnejű házasságkötésre, azonban azt nem tudjuk, hogy ezek megkötése engedélyezett volt-e az államokon belül” (“The Manifesto and the End of Plural Marriage,” [A manifesztum és a többnejűség vége] Gospel Topics [Evangéliumi témák], lds.org/topics).

„Az 1904. áprilisi általános konferencián [Joseph F.] Smith elnök kiadott egy erélyes hangú nyilatkozatot, melyet második manifesztumként ismerünk, és ez kizárással büntethetővé tette az új többnejű házasságok kötését” (“Plural Marriage in The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints,” [Többnejűség Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyházában] Gospel Topics [Evangéliumi témák], lds.org/topics).

